

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОГО МОВОЗНАВСТВА [CURRENT ISSUES IN GENERAL LINGUISTIC]

УДК 801.73.0

*Стаття надійшла до редакції [Article received] – 24.02.2022 р.**Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]**Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 27.02.2022 р.**Оригінальність тексту [The originality of the text] – 99.64 %*<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2022.41.02>

ПЕРВИННИЙ ДОСВІД НЕРЕФЛЕКСИВНОЇ СУБ'ЄКТИВНОЇ СВІДОМОСТІ ЯК ТОПОС СПОРІДНЕНOSTI / ФОРМАЛЬНОЇ СХОЖОСТІ ІНДОЄВРОПЕЙСЬКИХ МОВ (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів)

Елеонора Володимирівна Шевкун (м. Київ, Україна)eleonoratiha602@gmail.com

кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Статтю присвячено теоретично-філософським засадам дослідження, які ґрунтуються на моделі пізнання, сформованої у лоні пост-некласичної філософської парадигми як синтезу феноменології та екзистенціалізму. Відмова від класичної гносеології (пізнання буття через сутність) зумовлює зцентрованість дослідження на сфері людської суб'єктивності. Свідомість, інтенційність та переживання, вбудовані у сенсі екзистенції розкриваються шляхом опису топологічного простору феноменологічної свідомості за посередництвом моделювання повного акту феноменізації; у мовній площині повна аналітика феноменів світлової природи виступає фокусом сияжіння слів-фотофеноменів. зазначені концептуальні зсади виступають теоретичним підґрунтям зіставлення та порівняння близько-неблизько споріднених мов індоєвропейської мовної сім'ї у поєднанні з емпіричним доробком історичної компаративістики / зіставного історичного методу; етимологічного аналізу мовного матеріалу та виокремлення ланцюгів-зчеплень коренів-фотоетимонів у індоєвропейських мовах.

Особистий внесок автора полягає у застосуванні влучних та валідних засад комплексної філософії мови – синтезу феноменології та екзистенціалізму,

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialii fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

відкривають новий ракурс у багатовікових пошуках розв'язання проблеми спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов.

Відхід від методоцентризму та застосування теоретично множинних моделей концептуалізації предметної мови відкриває нові можливості альтернативного моделювання ймовірностей появи – опису слів-екзистенціалів світлової природи як співпричетних фокусу внутрішнього – повному акту феноменізації у модальності можливості / ймовірності. Антропологічні розвідки як проявлення внутрішніх глибинних першопочатків суб'єкта екзистенції дозволили висунути гіпотезу про відносний характер прагматичної складової у актах первинного нерелексивного досвіду відкриття буття у світі та ймовірнісного висунення на перший план апріорної даності Свободи за умови феноменального відношення до світу. Емпіричний матеріал дослідження – фокальні єдності слів фотофеноменів, які промовляють про світ та людське буття у ньому, охоплюють значну кількість мовного матеріалу з близько-неблизько споріднених мовних групах індоєвропейської сім'ї.

Ключові слова: фотофеномен, слово-фотофеномен, феноменологічна свідомість, первинний досвід не-релексивної свідомості, першоподія-екзистенціал інтенційно-сміслові константи, повний акт феноменізації, соціогенезисна свідомість.

**PRIMARY EXPERIENCE OF NON-REFLECTIVE SUBJECTIVE
CONSCIOUSNESS AS A TOPOS OF RELATIONSHIP / FORMAL
SIMILARITY OF INDO-EUROPEAN LANGUAGES (on the material of focal
unities of words-photophenomena)**

Eleonora V. Shevkun (Kyiv, Ukraine)

eleonoratiha602@gmail.com

PhD (Philology), Associate Professor of Romance Philology Department

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article is devoted to the theoretical and philosophical foundations of the research, which are based on the model of cognition, formed in the womb of the post-non-classical philosophical paradigm as a synthesis of phenomenology and existentialism. Rejection of classical epistemology (knowledge of being through essence) leads to the focus of research on the sphere of human subjectivity. Consciousness, intentionality, and experiences embedded in the meanings of existence are revealed by describing the topological space of

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-european languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materiali fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

phenomenological consciousness through modeling the complete act of phenomenization; in the language plane, a complete analysis of the phenomena of light nature is the focus of the emergence of words-photophenomena. the mentioned conceptual frameworks serve as the theoretical basis for comparing and comparing closely related languages of the Indo-European language family in combination with the empirical work of historical comparativism / comparative historical method; etymological analysis of linguistic material and the identification of chains-linkages of roots-photoetymons in Indo-European languages.

The author's personal contribution consists in the APPLICATION OF ACCURATE AND VALID principles of the complex philosophy of language – the synthesis of phenomenology and existentialism, which open a new perspective in the centuries-old search for a solution to the problem of kinship / formal similarity of Indo-European languages.

The departure from methodocentrism and the application of theoretically multiple models of the conceptualization of subject language opens up new opportunities for alternative modeling of the probabilities of appearance – the description of existential words of the light nature as complicit in the focus of the internal – a complete act of phenomenization in the modality of possibility / probability. Anthropological investigations as a manifestation of the internal deep beginnings of the subject of existence allowed us to put forward a hypothesis about the relative nature of the pragmatic component in the acts of the primary non-reflective experience of discovering being in the world and the probabilistic bringing to the fore of the a priori given of Freedom under the condition of a phenomenal relationship to the world. Empirical material of the study – focal units of words of photophenomena, which speak about the world and human existence in it, include a significant amount of language material from closely related language groups of the Indo-European family.

Keywords: *photophenomenon, the word-photophenomenon, phenomenological consciousness, primary experience of non-reflective consciousness, first event-existential intentional-semantic constants, complete act of phenomenization, sociogenesis consciousness.*

Вступ

Довгий історичний шлях відшукування «універсального» у мовах керувався гносеологічною моделлю раціонально-мислимого світу, репрезентованого у знакових структурах. Зокрема, принцип домінування універсалізму / логіцизму / категорій розуму був покладений у основу «Універсальної граматики» – систематизованого зведення граматичних ознак і категорій, властивих усім відомим мовам світу, які проєктуються на всезагальні категорії мислення та обумовлюють принципи синтаксичної побудови висловлень, де слова виступають як засіб вираження та передачі думки [1, с. 629]. Водночас,

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojeuropejs'kyh mov (na materialii fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

лишається відкритою проблема «першоджерела та першопочатків мови позначена низкою «невдач» порівняльно-історичного методу дослідження мов з огляду на «неможливість знати – вивчати усі мови світу». Проте, додає оптимізму слушне застереження М. Гайдеггера, що задля «віднаходження глибинних першопочатків мови ми маємо слідувати за мовою та вслуховуватись до того, що вона до нас зрозуміла, показала та розповіла, пориваючи при цьому з предметною, знаковою мовою». Певним чином ми спостерігаємо зміщення принципу пошуку «універсальності» у сферу опису загальних інтенційних – смислових констант феноменологічної свідомості як буття у світі, що переживається, доступ до якого може дати не лише одна національна мова, але близько-неблизько споріднені групи мов індоєвропейської сім'ї.

Відносно забуття класичної філософії та невпинна наукова легітимізація феноменально-екзистенційного методу пізнання спричинила якісний лінгвістичний поворот у моделювання мови / мов, відкриваючи водночас нові критерії історичних компаративних досліджень у відшуканні першоджерела спільності – подібності – формальної схожості індоєвропейських мов зокрема. Тому, метою нашого дослідження є:

- спрямування пошуку «універсальності» мов у сферу опису загальних інтенційно-смислових констант феноменологічної суб'єктивної свідомості як буття у світі, що переживається;
- здійснення повної аналітики феномена – структури суб'єктивної свідомості як внутрішнього фокусу стягнення фокальних єдностей слів-феноменів у індоєвропейській мовній сім'ї;
- реконструювання першоподії-екзистенціалу феноменального відкриття світу як фокусу спільності актів суб'єктивної свідомості, притаманних багатьом народам;
- упорядкування кореляційних відносин між складовими елементами структури повного акту феноменізації та фокальними єдностями слів-фотофеноменів, які оприлюднюють – описують та промовляють про події людського буття у світі
- підтвердження до-логічного, непередметного, ймовірнісного виникнення статусу слів-фотофеноменів (на відміну від слів предметної мови семантичного

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialy fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

устрою похідних від внутрішнього смислотворення у соціогенезисний (ментально-опосередкованій) свідомості у актах конституювання мислимого світу та об'єктивного буття).

Об'єктом дослідження, в свою чергу, виступає топологічний простір феноменологічної суб'єктивної свідомості у конституюванні першого феноменально-екзистенційного, нереклексивного досвіду відкриття-пізнання світу людської екзистенції, а **предметом** – з'ясування витоків спорідненості / формальної схожості у групах близько / неблизько споріднених мов індоєвропейської сім'ї на матеріалі слів-феноменів світлової природи (фотологічної прасемантики).

Методами дослідження слугували:

- метод опису актів та станів суб'єктивної свідомості, утілених у первинному до-рефлексивному досвіді феноменального відкриття світу як рецепція комплексної філософії мови – синтезу феноменології, екзистенціалізму та аналізу мови / мовлення як екзистенціалів;

- синтез порівняльно-історичного методу (історичної компаративістики) лінгвістичних досліджень та комплексної філософії мови як теоретичного підґрунтя реконструкції спільності / формальної схожості різних мовних груп індоєвропейської мовної сім'ї.

Саме дослідження ґрунтується на принципах:

- теоретично-філософської достатності (концептуальної насиченості) комплексної філософії мови у застосуванні до дослідження витоків спорідненості індоєвропейських мов індоєвропейської мовної сім'ї;

- взаємозлагоди людини та світу, їх «синовні інтенційні зв'язки як основа інтуїтивного пізнання світу;

- первинності – автентичності та усезагальності феноменально-екзистенційного відкриття буття у світі у топосі суб'єктивної свідомості (на відміну від конституювання мислимого світу / фундаментальної онтології);

- генетичної первинності феноменологічного сприйняття / відкриття феноменів світлової природи як вихідної ланки смислової наочності; зовнішнього сенсотворення та конституювання сенсів співрозмірних людському існуванню / переживанню у топосі суб'єктивної свідомості;

- ментальної неопосередкованості, автентичності феноменів ХХХ як

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нереклексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojeuropejs'kyh mov (na materialii fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

первинного, до-психічного і до-рефлексивного (інтуїтивного) досвіду відкриття – пізнання буття у світі людської екзистенції;

- визначеності мовного статусу слів-феноменів як похідних від феноменально-екзистенційної моделі пізнання та зовнішнього сенсотворення у топосі феноменологічної свідомості;

- контрастивності генезису предметно-семантичних слів знакової природи та внутрішнього сенсотворення (соціокультурна свідомість) на відміну від слів феноменологічної природи

- засобів оприлюднення – промовляння показування екзистенціалів, де до-рефлексивна свідомість неопосередкована знанням та психологічною генезою (ментальністю), творить реальність світу як необ'єктивоване буття;

- антропологічності як спосіб співвіднесення людської спільноти зі світом.

Започаткована у лоні феноменології та екзистенціалізму новітня візія «комплексної філософії мови», на нашу думку, здатна створити теоретичне підґрунтя задля розрішення вищезазначених «ліній напруження» лінгвістичної рефлексії, висуваючи на перший план саме аналіз сфери людської суб'єктивності, свідомості, інтенційності та переживання подій-екзистенціалів та на саму людину, яка діє у світі. Постулюється, що саме людська суб'єктивність (сфера свідомості) виступає першоосновою схоплення та переживання реальності життєвого світу, констатуючи **необ'єктивоване буття**.

Відхід від методоцентризму та застосування теоретико-множинних моделей мови, які ґрунтуються на смисловому, концептуальному принципі упорядкування множин мовних елементів як єдино-роздільної цілісності за критерієм універсальності / усе загальності / абстрагування поступається місцем **опису** актів свідомості-інтенційності як фокусу внутрішнього та співпричетності фокусу внутрішнього феноменальних слів. У цьому зв'язку, розмірковування над складним вузлом відношень у явищі феноменально-екзистенційного відкриття світу та мовних засобів його опису – показування – оприлюднення вимагає від нас закріплення у якості релевантної точки аналізу гіпотезу про евентуальний, ймовірнісний характер творення екзистенційної онтології як необ'єктивованого буття на противагу від раціонально-теоретичного

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialy fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

моделювання мов.

Традиційно-філософське розуміння буття як тілесності, тверді, що розкривається у безпосередньому сприйнятті, або реальність, на яку можливо спиратись, виступає співвіднесеним з фундаментальною реальною онтологією через відкриття «сутності» [2, т. 1]. «Буття має два аспекти – сутність та екзистенція. Аспект сутності – відповідає першій операції інтелекта (формування концептів), що є засобом упорядкування світу та їх зв'язування між собою».

У свою чергу, філософська рефлексія-синтез феноменології та екзистенціалізму спричинила зміщення «точки збирання» буття у світі через «забуття» сутності. У суб'єктивній свідомості тепер вже представлено не буття, але феномен, а поняття «сутність» заміщується поняттям «існування, екзистенції, «дазай» у його складному перебігу значень та розуміння. Вищезазначені концептуальні засади комплексної філософії мови висувають на перший план аналіз сфери людської суб'єктивності та особливостей конституювання екзистенційної онтології.

Теоретичні зсуви філософської рефлексії та «новітність» феноменально-екзистенціальної моделі пізнання необхідним чином змінюють оптику візії досліджуваного мовного матеріалу. У нашому дослідженні свідомий пошук глибинних джерел спільності – спорідненості – формальної схожості мов різних груп індоєвропейської мовної сім'ї – слів-феноменів світлової природи ґрунтується на аналізі низки корелюючих понять, зокрема: «первинність», «автентичність, «не опосередкованість», «першоджерело» та «першооснова».

Саме у лоні феноменології набула чинності ідея свідомого відкриття світу через досвід переживання. Ця ідея тяжіє до засвідчення **автентичності** та **первинності** феноменального відношення людства до світу, оскільки феномен виступає **первинною данністю** та неопосередкованою очевидністю сенсу [3]. У свою чергу, характеристики «**первинність**» та «**автентичність**» пов'язані стосунками тотожності у описі досвіду до – рефлексивної свідомості суб'єкта екзистенції.

У площині лінгвістичної рефлексії включення феноменології у «дазайн» («існування») людини значною мірою перегукується з вченням М. Гайдеггера, про мову, який у «Бутті та часі» аналізує мовлення як екзистенціал, тобто переміщує пошук глибинного першопочатку у саму людину та її свідомість,

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropеjs'kyh mov (na materialі fokal'nyh jednosteј sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

опосередковану існуванням. Також він поділяв думку В. Гумбольдта «Із мовлення народжується мова, яка витікає із системи проговорювання та системи мовлення [4].

Зазначені концептуальні орієнтири дозволили скерувати наше дослідження у напрямку віднаходження суто «феноменально-пра-поетичного» першоджерела промовляння про світ людської екзистенції, вихідною подією якої є пецифічна, до-психічна форма зорової чуттєвості – сприйняття світла – осяйності – діафаності.

Наші попередні дослідження специфіки феноменального сприйняття дозволили виокремити чуттєву зорову форму сприйняття – сенсорний гештальт (інтенційне угруповання точок у просторі), який оприлюднюється словами-феноменами. Ці дослідження були здійснені на матеріалі однієї мови (іспанської). Проте, подальші розмірковування над проблематикою дозволили нам виокремити **первинну генетичну** форму феноменального сприйняття, яка водночас є первинною даністю, очевидністю свідомості за повної присутності суб'єкта. Нею виступають **феномени світлової природи** або **фотофеномени** (гр. фос. – світло). А отже, людський світ, екзистенційна онтологія, що конститується у акті його вихідного творіння, постає як світлова перспектива, відстань світу людей, та не є репрезентацією мислимого світу об'єктивованого у знакових структурах, але повною присутністю людини, яка «проходить» через мову як через «дім буття» [5].

Згідно аналізу мовного матеріалу, смислова наочність фотофеномену (феномену світлової природи) як явленість першого автентичного інтуїтивного досвіду відкриття світу людської екзистенції засвідчується близько- та далеко спорідненими групами мов мовної індоєвропеїської сім'ї на підставах органічного синтезу феноменології-екзистенціалізму і мови. Значимо у цьому зв'язку, що етимологія слова «феномен» постає семантично амбівалентною: «це не тільки «освітлювати, сяяти, з'являться у світлі», але й «говорити, показувати та промовляти, у чому постає співпричетність того, що може бути освітленим, осяяним та того, що може бути промовленим ... Тобто у самому феномені вже є феноменологія, істина ... вона є співпричетність пояснення та висловлення у людській дазайн [2, т. 1].

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojeuropejs'kyh mov (na materiali fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

Феномен – це подія свідомості, яка у своїй структурі має корелят у вигляді волі, бажання, інтенційності, переживання та спрямованості суб'єкта на світ екзистенції зі смислостворенням співрозмірним людському життю. Тоді сприйняття фотофеномену, його самодостатність не виступає основою метафізичного або «трансперсонального» досвіду відкриття Абсолюту. Зорове чуття – інтуїція не замикається у видимості освітленості – осяйності – діафаності, але постає у свідомості як ПЕРШОПОДІЯ, що переживається – оприсутнення турботи у світі людської екзистенції. Первинність інтуїтивного досвіду відкриття світу через фотофеномен прояснює і немов би «ставити перед очима» взаємозв'язки у життєвому світі, який не можливо о пізнати раціонально, але лише за умови феноменального відношення до нього.

Нерозривний зв'язок мови та первинного до-рефлексивного досвіду відкриття буття у світі через смислову наочність фотофеномену та відкриття першоподії-екзистенціалу у топосі суб'єктивної свідомості, корелює з промовлянням про нього родиною індоєвропейських мов, засвідчуючи тим присутність людини у світі проблемності екзистенції Аджі, за словами М. Гайдеггера, «світ для людини є тим, що вона про нього промовляє».

Виклад основного матеріалу.

Ще свого часу І. Кант встановлював рівнозначність антропології та знання світу [2, т. 3] та визначав принцип антропологічності як певний спосіб співвіднесення людської спільноти зі світом. На відміну космологічного пізнання світу («світ» як космос), антропологічна перспектива нашого дослідження приймає феноменологічну / екзистенційну настанову, яка відкриває простір для аналізу **спільної безперервної** пов'язаності людини з суцям у свідомості, домірним до людського існування (дазайн).

У цьому сенсі зазначимо, що екзистенційно – феноменологічне значення поняття «світ» походить від латинського етимону «mundus» – «світлий освітлений», що засвідчує його розуміння не як тотальності («всі люди»), але наголошує на спільності витоків феноменологічного, світлового відкриття світу, тобто, як тотальності суб'єктивної свідомості поза межами мовних та національних кордонів розрізненості.

Виходячи з цього, подальше дослідження мовного матеріалу має засвідчити первинність не- рефлексивного досвіду свідомості у відкритті світу як певну базову

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojeuropejs'kyh mov (na materialі fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

константу антропологічних досліджень, яка відображає **безперервність** стосунку людської спільноти до світу через його промовляння показування / оприлюднення спільними / формально подібними мовленнєвими апостерізаціями. Отже, поза умовою феноменального відкриття світу людської екзистенції та поза неперервним стосунком людської спільноти до світу аналіз нашого мовного матеріалу можливо вважати позбавленим евристичного потенціалу.

Задля подальших специфікацій корпусу досліджуваного мовного матеріалу звернемося до співвідношення технічних термінів «феномен» – «феномен світлової природи» – «фотофеномен». Ми зазначаємо факт омонімії технічного терміну феноменології «феномен» та слова побутового реєстру ужитку у грецькій мові. Слово загального ужитку «феномен» містить у собі етимон «фос» – «світло, осяйність». У його технічному застосуванні у вокабулярі феноменології ми будемо розрізняти загальний термін «феномен» та його специфічну, первинно-генетичну, вихідну форму сприйняття світла-освітленості – діафаності. На позначення досліджуваної нами специфічної форми зорової чуттєвості та сприйняття феномену ми вживаємо термін **феномен світлової природи** або **фотофеномен (ФФ)**. Отже, вбачання феномена ми не пов'язуємо з речами у просторі, яким притаманне сяяння або випромінювання світла, адже феноменологічно сприймаються не речі у просторі, але світлова до-образність. Наше дослідження має на меті аналіз множини слів феноменальної світлової природи, які формально походять від фотоетимонів – коренів світлової природи, або лексем зі значенням «світло – колір – осяйність – діафаність» у близько неблизько споріднених мовах індоєвропейської мовної сім'ї.

Задля подальшого роз'яснення природи фотофеноменів (ФФ) окреслимо певні положення, які стосуються специфіки зовнішнього, не-інтенційного сприйняття як до психічного акта (на відм. від внутрішнього, безпосереднього, інтенційного) сприйняття предмету / тіла у просторі.

Сприйняття феномену як світла – освітленості – діафаності перебуває на межі загальних принципів розуміння «чуттєвого», адже у загальному сенсі – це проста видимість, явище, явлення, або те, що не є даним у реальності (необ'єктивоване буття). Фотофеномен перебуває на порозі чутливості (псюхе – психіка – ментальність) і виступає майбутньою основою образу (форми).

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materiali fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

Світлова пустота до-образності як не-предметність, безтелесність у зовнішньому сприйнятті, за умови повної присутності суб'єкта, постає для свідомості як фотофеномен та набуває рис осмисленості (інтенційності), адже для свідомості він являє собою смислову наочність. Світло, оскільки воно не є тілом, ми розуміємо як присутність інтенції у прозорому видимому середовищі, це діафанність, яка дозволяє відкривати буття співрозмірне людській екзистенції.

Рухаючись у напрямку загальної вісі дослідження, ми скерували нашу увагу на моделюванні повної аналітики феномену (ПАФ) у її вихідному зв'язку екстатичного віднаходження феноменального топосу «Просвіт», оскільки феномен не є «одразу даним, але може стати феноменом, хоча вимір явленого не виключається» [6]. Дійсно, феноменальність не може існувати поза багатовимірністю її аналітики як певного системного конструкта повного акту феноменізації (ПАФ).

ПАФ як системний конструкт був обраний нами у якості ФОКУСУ СТЯЖІННЯ силових ліній багатовимірних елементів структури, а саме: специфіка сприйняття «світлової безтілесності» – конституювання смислів у топосі суб'єктивної свідомості сенсів сумірних людському життю – вбудованість фотофеномену у людський дазайн – феноменальне відкриття екзистенціалу – події людського життя – переживання живою людиною події, яке становить досвід неререфлексивної свідомості первинного інтуїтивного відкриття світу. Всі виміри ПАФ (повної аналітики феномена) позначені відносинами синергії як потенційованої взаємодії кожного з них. Тобто, осмисленість (інтенційність) феноменологічного сприйняття, смислова явленість феномену відкриває «сущє через сенси співрозмірні людському існуванню, які об'єднують феноменальність з екзистенцією у нерозривному зв'язку з мовленням / промовлянням.

ПАФ виступає тим «внутрішнім «у топосі свідомості, з яким фокальні єдності (ФЄФ) слів-фотофеноменів (ФФ) встановлюють відносини співпричетності на підставах їх зібраності, стяжіння та збігу у фокусі «внутрішнього». Отже, зазначимо, що стосунки співпричетності фокальних єдностей топосу внутрішнього, що структурується як повна аналітика феномена, не зводяться до відносин формальної схожості х ХХ слів-фотофеноменів у багатьох індоєвропейських мовах, але є складно опосередковані саме

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід неререфлексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnostenosti / formal'noi' shozhosti indojeuropejs'kyh mov (na materialii fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

багатовимірністю структури аналітики феномену.

Вихідною точкою фіксації відносин співпричетності слів-ФФ експлікується положенням М. Гайдеггера про те, що ФФ «показує себе, через себе і від себе, та є співпричетним до того, що може бути висловленим сказаним, і того, що виступає осяйним або освітленим» [6]. І далі, «ФФ здатні «висловити щось про людське існування у світі [2]. «Світло – прозорість – осяйність, оскільки воно не є тілом, ми розуміємо як – присутність інтенції у прозорому видимому середовищі, адже сам фотофеномен може бути висловленим лише у світі людського існування. Отже, зазначимо важливість кореляції понять існування («дазайн») та феномену як промовляння про існування у людському світі.

Тлумачення терміну «дазайн» М. Гайдеггером відкриває його топологічний простір. Зокрема, «частка «да» – це мить, або топос, місце, у якому людині щось відкривається. «Відкриття не є довільною дією суб'єкта – це екзистенція, вихід до людської реальності, яка має місце і пояснює саму себе з цього місця» [2, т. 2]. Топологічний вимір дазайн, який постає у свідомості як відкриття топосу осяйності – прозорості – світла, проявляє себе як показування-висловлювання того, що «вражає, глибоко зачіпає» [6]. Включеність людини у світ, у все те, що є простором становить, те, що є реальністю [2, т. 1].

А отже, «опросторовлення» феномену на відміну від його «опредмечування» вказує на незнаковий статус аналізованих фокальних єдностей слів-ФФ, тоді як саме промовляння людини, яка раптово (неінтенційно) відкриває освітлений топос, корелює з певною подією її життя, яка зачіпає, а отже виявляється реальністю, яка переживається. З боку структури повної аналітики феномена у її онтологічному та антропологічному вимірах, ми спостерігаємо синергетичні відносини просторовості дазайн, як **можливості** відкриття екзистенційного топосу як події життя, що глибоко вражає, створюючи тим самим емоційно-афективну тональність переживання. З іншого боку, здатність бути глибоко враженим. можливим чином, походить з глибин людської інтуїції або певного топосу внутрішнього. Відповідно ці виміри аналітики феномена можливо виокремити як джерело спільності / подібності ФФ слів-фотофеномені, які оприлюднюють **розділену, спільну** реальність того, що

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialy fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

глибоко вражає та переживається.

У русі до поступового розгортання аналітики феномена зазначимо, що завершення сенсів феноменологічної свідомості відбувається саме у її екзистенційному вимірі, який виступає конститутивним елементом фокусу стягнення ФЄ слів-фотофеноменів. Подія-екзистенціал, що переживається, є вписаною у людське існування, її не можливо ототожнити з «топосом освітленості», а світло-освітленість, у свою чергу, не замикається у свої функціональності. «Освітлений топос, є буттям, подією [2, т. 3].

На цих підставах зазначимо корелятивний вимір структури аналітики ФФ як співпричетність топологічного – феноменального у сприйнятті, екстатичного (не раціонального) емоційно-переживаємого існування у модусі **проблемності**. Дійсно, людина є і людиною, оскільки вона «екзистує» (виходить на зовні), а буття у світі – є назвою сутності екзистенції як свого **висвітленого наміру**, завдяки якому відбувається екстатичність екзистенції [6].

Слідуючи за розмірковуваннями М. Гайдегера, ми залишаємося свідомими, що «присутність присутнього як така не має жодного зв'язку зі світлом у значенні ясності чи яскравості. Але вона має неодмінний зв'язок зі світлом у значенні **просвіту**, галявини» [2, т. 2].

З огляду на синергічні відносини між елементами аналітики феномена, зокрема: зорового(інтуїтивного) виміру сприйняття(який не виключається) – виміру топологічності дазай – вольового екстатичного викиду людини у світ зазначимо прояву модуса подієвості. Раптово-екстатичне та ймовірнісне відкриття **просвіту** можливо ототожнити з **першоподією**, яка постає як феноменальна з'ява / проявлення сенсів свідомості, як невинний вольовий порух людської спільноти до розрішення проблемності екзистенції. Проте, можливо змістити акцент у антропологічний вимір суб'єктивності релятивізуючи модус проблемності дизайн, де на перший план виходить проблематика внутрішнього, як стану утиску **свободи** у внутрішньому перебуванні у темряві тіснявини. Водночас зазначимо, що фотофеномен – екзистенційний топос, – де відбулась першоподія, завжди є делокалізованим як чистий смисл суб'єктивній свідомості, якому не передує ніякий досвід рефлексії / знання, які б спростовували її первинність, автентичність та неупередженість як з боку сприйняття, так і можливості суб'єкта бути **глибоко**

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropijs'kyh mov (na materialii fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

враженим. Вищезазначене виключає відношення змісту предмета і простору (логіко-теоретичне пізнання) та визначає феноменологічний статус ФЄ слів-фототофеноменів, які описують багатовимірність **першоподії** відкриття світу у людській екзистенції.

Виходячи з цього, первинність автентичність досвіду нерелексивної свідомості можливо ототожнити з досвідом загальності та спільності багатьох народів світу. У антропологічній перспективі нашого дослідження екзистенціал **просвіт** постає як подія, співвіднесена зі світом, який ми розуміємо як людську спільноту, яка засвідчує через промовляння / мовлення багатьма близько або далеко-спорідненими мовами **спільність** та **загальність** поруху до відкриття життя у світі. Висловлюючись метафорично, ФЄ слів-феноменів це – розмаїття багатоголосого промовляння про події життя у переживанні людей, які у екстатичному (вольовому, емоційному, нераціональному) порусі відкривають для себе світ турботи людського існування, шукаючи через сприйняття світла вивільнення з обійм внутрішньої п'ятми.

Розвиток нашого дослідження у напрямку завершення повної аналітики феномена спрямовує його у площину складного поняття феноменології «Переживання», яке стоїть на перехресті аспекту екзистенційної онтології та антропологічного пафосу суб'єкта екзистенції. На думку М. Гайдеггер, «тут-буття, що відкривається екстатично, виступає як таке, що переживається (людські емоції, афективність, патос). І далі «дазайн є там, де виникає проблема життя, яка супроводжується актом переживання».

Те, що переживається (афективне, емоційне) можливо представити у діапазоні між «піднесенням /радістю / мукою», зазначуючи побіжно, що афективність не має антропологічного виміру у сенсі сутності людини, але має екзистенційне завершення смислів суб'єктивної свідомості. У свою чергу, первинна апіорність внутрішнього утиску свободи може виступати «матір'ю інтуїції» навіть поза модальністю сприйняття. А отже, проблемність існування, яка й складає сутність екзистенції, можливо проаналізувати як феноменально-наочне сприйняття / сенсотворення у повній присутності суб'єкта, як, напр. «Темрява – Освітленість», «Закритість – Відкритість», «Вітальність – Занепад». Проте, за умови завершення наочних смислів у екзистенційному вимірі

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nereleksyvoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materiali fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

свідомості можливо конституювати екзистенційний сенс «Опір буття існуванню», як оприлюднену турботу, що виноситься у простір.

Зазначимо окремо, що модус проблемності екзистенції ми розглядаємо не лише як прагматичну складову наміру, але й як одвічне переживання утиску перебування у світі. Первинний досвід нереклексивної свідомості, про який у регулярний спосіб промовляють більшість мов індоєвропейської сім'ї, позначений переживанням **полегшення** як «усунення опору, виходу на волю, подоланням тісняви, виключаючи при цьому опозицію «осяйного та темного», але як відчуття апріорної «легкості буття»» [2, т. 2]. Переживання «Полегшення», як заключна ланка усвідомлення події відкриття Просвіту, відкриває спільну для багатьох людей частину світу та **перспективу** майбутнього людського життя, як вивільненого життя у поступі до майбутньої можливості діяти у світі, або як відчуття **свободи** спричиненого тепер вже легкість інтуїтивно пізнаного буття.

Повнота аналізу вимагає від нас закріплення у якості релевантної точки думку про евентуальний / ймовірнісний характер конституювання екзистенційної онтології (на відміну від реальної / фундаментальної онтології). Цей подієвий акт свідомості який, до речі, міг би і не відбутись, носить ймовірнісний, евентуальний характер ще навіть у вимірі відкриття / явленості фотоменонів як екзистенційних топосів. Першоподія відкриття ПРОСВІТУ як з'явище зорової чутливості, з, явлення або те, що постає свідомості не становить реальність у її предметному розумінні, але є тим, що може **траплятись**. Нереклексивний досвід свідомості, покладений у основу ймовірної, іншої людської реальності, позбавленої усяких властивостей, конституює необ'єктивоване, не-логічне «тут буття». Сумірна йому аналітика феномена як явленого для свідомості смислу не має виміру каузальності (раціонально мислимий світ, рефлексія) та виключає «пізнання, що постає у багатьох відмінностях [2, т. 3].

У свою чергу, термін «дазайн» у своєму модальному вимірі включає поняття «можливість» та «ймовірність», яка набуває суто суб'єктивних антропологічних характеристик та синонімізується з поняттям «суб'єктивної імовірності» [2, т. 3].

Звернемось до розгляду цього поняття. Суб'єктивна імовірність (СІ)

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нереклексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropеjs'kyh mov (na materialі fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

відображає ставлення особи до оцінки ймовірності як «шанс», «випадок», «удача», та стосується події не безпосередньо, а лише опосередковано, через оцінку суб'єктом її імовірності. СІ, яка синонімізується з поняттям «Очікування» [2, т. 3], виступає вбудованою в антропологічний вимір та розкриває сутнісні характеристики суб'єкта існування.

З огляду на це, зазначимо певні спільні риси між СІ та окремими елементами структури аналітики феномена як події свідомості. Складовою частиною аналітики феномена є воля, занепокоєність, **потреба** та **бажання**, коли людина встає перед викликами проблемності існування у світі. Аналогічним чином СІ пов'язана з очікуванням та сподіванням отримання виграшу (прагматичний вимір дазайн), що можливо вважати оприлюдненою турботою, що вирішується інтенційно у разі настання події. Ми солідарні з думкою М. Гайдеггера що дизайн – це непобачене, не інтенційність сприйняття, але має прагматичний вимір, та постає як «поводження з сущим». Отже, у зазначеному розумінні, імовірність певної події (оцінка «міри шансу») у сподіванні на здобуток, що його матиме особа у разі виграшу, синонімізує СІ з поняттям близьким до очікування та сподівання на здобуток у **майбутньому** у разі настання події, «оскільки імовірність будь якої події є відношенням між значенням, яким слід оцінити очікування, залежне від здійснення цієї події (тобто числовою оцінкою нашого очікування відповідно до ступеня долі частки **впевненості** у **сприятливому випадку** та значенням того, що очікується від її здійснення – числовою оцінкою нашого здобутку у разі сприятливого випадку [2, т. 3].

У цьому сенсі у аналітиці феномена як структури свідомості «доля частки впевненості у сприятливому випадку корелює з поняттям **екстатичного** (нераціонально-вольового – енергійного) викиду суб'єкта у світ людської екзистенції. Але підрахунок «міри шансу» та ступеню імовірності настання події як то у об'єктивній ймовірності (у розумі) у первинному нерелексивному досвіді поступається місцем вольовому поступу та глибинній **інтуїції** з високою мірою впевненості у отриманні здобутку у майбутньому. «Екстатичний викид» людини у світ існування, його інтуїтивне (наочно-зорове) сприйняття ФФ та конституювання свідомістю суто людських сенсів **УМОЖЛИВЛЮЄ** високу «міру

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialy fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

шансу «настання одиничної / непарної події – екзистенціалу – відкриття просвіту.

Отже, спільність характеристик суб'єктивності, як то: очікування, вольового початку, життєвих інтуїцій, долі впевненості у настанні події, прагматичної спрямованості на отримання здобутку у **майбутньому** і висока тональність переживання Полегшення як **ВИВІЛЬНЕННЯ** притаманна людській спільноті та засвідчується аналізом мовного матеріалу – фокальними єдностями слів-ФФ. Вони промовляють та засвідчують можливість / ймовірність майбутнього життя як внутрішньої вимоги меонічної свободи, поза примусом необхідності

Розмірковування над складним вузлом відношень у явищі феноменально-екзистенційного відкриття буття у світі та мовних засобів його опису – показування – оприлюднення присвячена завершуюча практична частина аналізу ФЄ слів-фотофеноменів, яка має на меті підтвердити положення, що останні виступають співвіднесеними з повним актом феноменізації.

Стосовно цих положень до аналізу нашого мовного матеріалу зазначимо наступне. Попри всі намагання охопити якомога більший масив ФЄ – слів-ФФ у багатьох індоєвропейських мовах, ми зіткнулись з певними емпіричними обмеженнями за неможливості оволодіти ними всіма. Проте, запропонований аналіз ФЄ підтверджує **КОНЦЕПТУАЛЬНУ ВАЛІДНІСТЬ** висунутих теоретичних положень та засадничих принципів, створюючи підґрунтя для його подальшого застосування до більш широкого кола індоєвропейських мов.

Головною характеристикою феномену виступає його багатовимірність, яка позбавляє його тяглості (існування у часо- просторовому континуумі) та його евентуально-ймовірнісний характер виникнення. Не-логічне / недискурсивне розгортання феноменальної думки, яка розвивається у багатьох напрямках одночасно виключає застосування логіко-раціональної / концептуалізованої моделі предметної мови.

Проаналізований мовний матеріал не може продемонструвати своєї єдності / спорідненості у лінійний спосіб логічного розгортання, або бути підібраними як «намисто», як низка етимологічно-дериваційних переходів від одного слова у одній мові до іншого слова у іншій мові.

Для завершення розгляду ФЕ, які розпорошеними у багатьох мовах

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenedosti / formal'noi' shozhosti indojevropijs'kyh mov (na materialii fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

індоєвропейської сім'ї ми виконали процедуру етимологічного аналізу, який дозволив нам вилучити номенклатуру **фотоетимонів** (ФЭ) у їх вузлах та зчепленнях.

- ФОТОЕТИМОН «LEUK» – «LOC» – «LUM» – «LEIC» – «LEV».

Майже у всіх відомих мовах індоєвропейської сім'ї простежується спорідненість слів-фотофеноменів похідних від кореневих фотоетимонів. Напр. індоєвропейській корінь – фотоетимон – «leuk» (ясний світ); грека – «leikos» «білий, сяючий, світло»; латина – «lux / lumen»; італ. – «luce»; ісп. – «luz»; данська. – «lys»; англ. – «light»; нідерланд. – «Licht»; нім. – «lichte»; укр. – «луч»; рос. «луч» [2, т. 2].

Безумовний авторитет дослідника-компаративіста Е. Шантрена, дозволяє нам прийняти думку про похідність від грецького кореня ФЕ «leikos» латинського слова – ФФ «locus» (місце) [2, т. 2]. Зазначимо окремо корінь – фотоетимон у санскриті «лоса» (місце). Згідно з виміром топологічності у людському дазайн та опросторовленням ФФ таке засвідчення у промовлянні багатьма мовами ми вважаємо дуже цінним., оскільки ми спостерігаємо вузол ФФ, який оприлюднює принаймні три виміри аналітики феномену : світлове сприйняття – опросторовлення фотофеномену як вбудованого у простір екзистенції – екзистенціал як подія людського життя. Вбудованість сприйнятих та «відкритих» фотофеноменів як екзистенціальних топосів / подій засвідчується наступними близько-не близько спорідненими мовами .Напр. лат. «lacuna» (місце, що виривається з п'ятми): ісп. «Lago» – «озеро», ісп. – «Luso» – «хаци, блідий світ»; ісп. «loza» (осяяний топос) – «місце буйної рослинності»; нім. «lichtung» – «галявина у лісі», ісп. «lugar» – «місце освітлене», ісп. «laguna» (освітлений топос) – укр. «лука», рос. «луг»; германськ. «loka» – поляна, поле.

- ФОТОЕТИМОН LEUK – LEIC – LEV –

Фотоетимон «LEUK» – грецьк. «leuk» – «ясний світ»; грека – «leikos» як екзистенційний топос освітленості, спостерігаємо: укр. – «левада», рос. – «левада», ісп. – «levada».

Водночас ми виокремили вузол ФФ, який оприлюднює Переживання, що ми розуміємо як ЛЕГКІСТЬ БУТТЯ, або СВОБОДА, вивільнення від вимоги» як щось певне та апріорне» [2, т. 2]. Апріорність легкості як відчуттям ВОЛІ

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-european languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materiali fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

виступає невізуальною умовою **можливості** буття у світі. Вимір аналітики феномену: нім. «lichtung» – «полегшення»; ісп. «levada» – «переживання полегшення, піднесеність» та як «підйом» (за метафоричною інтерпретацією М. Гайдегера «підйом якора»); ісп. «alivio» – «полегшення, вивільнення від вимоги»; ісп. «leve» – «легкий»; фр. «alle'gie» – «полегшення»; англ. «light» – «дегкий»; укр. «легкий», рос. – «легкий». Аналогічним чином, від індоєвропейського кореня – фотоетимона «luес» – ісп. «lосo» (божевілля), «lосa» (несподівана шалена радість / пишність, буйність рослинності). Отже, ми спостерігаємо кореляцію екзистенціала та промовляння про неререфлексивний досвід його переживання.

- ФОТОЕТИМОН «CLAR» – від лат. Кореня «clarus» – «світлий», фр. «clarie're» – «просвіт»; ісп. «claro» – «просвіт»; укр. – «просвіт»; рос. «просвіт».

- ФОТОЕТИМОН «SUD» – «SP», «SV».

Санскритський корінь – фотоетимон «suditi» – «сяяти»; гр. «spenta» – «сяючий»; лат. «espectrum» – «сяння», укр. «світло», рос. «свет»; ісп. «espelunca» – «осяйний топос, скеля».

- ФОТОЕТИМОН «ZAR» – «ZAD» – «ZAV» – «ZOC».

Арамейський корінь «ZAR» (світло), «zogar» – «сяння» (напр. «Книга Зогар» – «Книга сяння», як доповнення до Кабали, написана у Іспанії арамейською мовою); укр. «зоря»; рос. «заря». Спостерігаємо етимологічне засвідчення позачасової спільності – первинності феноменального неререфлексивного відкриття світу через убачання світла / осяйності та його багатомовного промовляння.

Екзистенційні топоси осяйності / світла / просвіту у прагматичному вимірі дазайн. Напр. арабськ. / ісп. «zoco», «zojo», «zoca» – «площа»; англ. «soho» – «площа / базар» (порів. топоніми «Zadar» – «місто Загреб», італ. «zara»).

Феноменальне відкриття світу, що переживається засвідчує також регулярну полісемію слів фотологічної природи і оприлюднення переживання. Напр. авестійська – фотоетимон «ZAVAR» – «жахлива сила, жах» [7]. Аналогічним чином, авестійський фотоетимон «ATR» – «чорний», гр. «atros», ісп. «atroripureo» – «чорно-лиловий», які засвідчують – оприлюднюють первинність фотофеноменального відкриття світу і, у припустимо достатній мірі, підтверджують регулярність кореляції відкриття топосу як екзистенціалу та

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід неререфлексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojeuropejs'kyh mov (na materialі fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

переживання цієї події: гр. «atros», ісп. «artoz» – «жахливий, загрожуючий» (пор. ісп. «atribular» «atribulacio'n» – «знущатися», «терзати»).

• ФОТОЕТИМОН індоєвропейський корінь «HAL» лат. / ісп «haló» – «сяяння», укр. «галявина».

За неможливості навести у статті інші вузли – зчеплення фото етимонів у ФЕ вони будуть винесені у окремий додаток.

Отже, оприлюднення – промовляння словами – ФФ переживання події феноменального відкриття Просвіту регулярним чином корелює з іншими вимірами феномену: світлове відкриття феномена у зоровому чутті – топологічності дазайн (екзистенційний локус освітленості) – подієвості.

Висновки

Аналіз фокальних єдностей слів-фотоменіфенів у індоєвропейських мовах дозволив дійти до наступних висновків.

Сфера феноменальної свідомості, людської суб'єктивності виступає джерелом, **першоосновою** схоплення / переживання реальності та перебуває поза межами мовних та національних кордонів розрізненості. Вона виступає топосом спільності – схожості – спорідненості індоєвропейських мов.

Необ'єктивоване буття, що переживається та відкривається феноменально (інтуїтивно – нераціонально), конституювання іншої реальності – екзистенційної онтології є первинною **загальною** формою перебування свідомості людини у світі людської екзистенції та підтверджує первинність суто феноменального відношення людей до світу. Засвідчується та оприлюднюється фокальними єдностями слів-ФФ індоєвропейської сім'ї.

Смислотворення як зовнішній, вільний акт феноменологічної нереклексивної свідомості конститує екзистенційну реальність (пор. відносність / не детермінованість) на відміну від внутрішнього сенсотворення соціально-генезисної свідомості у модусі «необхідності» (детермінованість / каузальність).

Недетермінований / ймовірнісний характер прояви / появи – ФФ засвідчує їх статус як слів несемантичного знакового устрою. Слова феноменальної природи оприлюднюють – описують та промовляють про події людського буття у світі як засвідчення можливості життя. Співпричетність фокальних єдностей

(Current issues in general linguistics [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Primary experience of non-reflective subjective consciousness as a topos of relationship / formal similarity of Indo-European languages (on the material of focal unities of words-photophenomena) (in Ukrainian) [Pervynnyj dosvid nerefleksyvnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialy fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Shevkun E. V. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

слів-фотофеноменів внутрішній структурі аналітики феноменів (повному акту феноменізації), їх стяжіння у фокусі внутрішнього (Іншого) відбувається у модальності «можливість» / «імовірність»

Тенденція поведення складного ансамблю одиничних явищ – слів феноменів вступає у протиріччя з поняттям універсального, оскільки – це нелогічний зв'язок окремих моментів екзистенційної реальності (пор. тоталізація світу на відміну від дискретно-лінійного членування).

Аналіз ФЕ слів-ФФ у зазначених індоєвропейських мовах продемонстрував факт різновимірних / різнорівневих саккад – «перестрибувань» слів-ФФ в межах повної структури аналітики феномену. Різнорівнева та міжмовна міграція слів-ФФ у межах індоєвропейської сім'ї пояснюється нелогічністю, недискурсивністю розгортання феноменальної думки у інтуїтивному відкритті / пізнанні світу людської екзистенції.

Достойність, автентичність сприйняття світла – осяяності – діафаності як первинно-генетичної форми зорової чуттєвості засвідчується багатьма індоєвропейськими мовами у низці етимологічних деривацій майже формально ідентичних слів-ФФ (найбільша кількість).

Прагматичний вимір екзистенції у модусі проблемності ми визначали як намір вивільнення та вихоплення зі світу простору для подальшої діяльності, де можливість / ймовірність визначають стосунок до конституювання екзистенційної онтології. З іншого боку, у антропологічному ракурсі (неонтологічному) ми зазначаємо присутність внутрішнього апріорного початку людської суб'єктивності як меонічної СВОБОДИ. Дуалізм прагматичного – та вольового початку у людині, що перебуває у світі, визначається первинністю «внутрішньої апріорності» свободи – як можливості – по відношенню до прагматичного виміру дазай, який у практичній діяльності набуває рис **необхідності**.

Особливо зазначимо нашу особисту думку про характер переживання нерелексивного досвіду відкриття першоподії «Просвіт» як «Вивільнення», як похідного від СВОБОДИ – первинного, автентичного «апріорно- внутрішнього», яке і зумовлює спорідненість суб'єктивної свідомості та мов. Отже, мови засвідчують можливість / ймовірність майбутнього життя як внутрішньої вимоги меонічної свободи, поза примусом необхідності. Утаємничений у людині світ

(Актуальні питання загального мовознавства [Aktual'ni pytannja zagal'nogo movoznavstva])

Первинний досвід нерелексивної суб'єктивної свідомості як топос спорідненості / формальної схожості індоєвропейських мов (на матеріалі фокальних єдностей слів-фотофеноменів) (Українською) [Pervynnyj dosvid nereleksyivnoi' sub'jektyvnoi' svidomosti jak topos sporidnenosti / formal'noi' shozhosti indojevropejs'kyh mov (na materialі fokal'nyh jednostej sliv-fotofenomeniv)]

© Шевкун Е. В. [Shevkun E. V.], eleonoratiha602@gmail.com

